

Broj. 05-308/23-335/18

Podgorica, 07. decembar 2023. godine

Na osnovu Rješenja o osnivanju IPARD III odbora za nadgledanje u Crnoj Gori od 04. decembra 2023. godine (Broj 05-308/23-335/17), IPARD III odbor za nadgledanje na svom drugom zasijedanju, održanom 7. decembra 2023. godine usvojio je:

POSLOVNIK O RADU IPARD III ODBORA ZA NADGLEDANJE U CRNOJ GORI

(IPARD III odbor)

Opšte odredbe

Član 1

1. Odlukom Komisije C(2022)4726, 29. juna 2022. godine odobren je Program razvoja poljoprivrede i ruralnih područja u okviru pretpristupne podrške (IPARD III) za period 2021-2027.
2. Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja osnovalo je IPARD III odbor za nadgledanje 13. aprila 2023. godine. Na osnovu Zakona o potvrđivanju Okvirnog finansijskog sporazuma o partnerstvu između Evropske komisije i Crne Gore koju predstavlja Vlada Crne Gore i o modelima sprovođenja finansijske podrške EU Crnoj Gori u okviru instrumenta pretpristupne podrške (IPA III) („Službeni list CG-Međunarodni ugovori“, broj 6/2022) i Zakona o potvrđivanju Sektorskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske komisije kojim se utvrđuju pravila za upravljanje i sprovođenje finansijske pomoći Unije Crnoj Gori u okviru Instrumenta pretpristupne podrške za oblast politike „Poljoprivreda i ruralni razvoj“ (IPARD III) („Službeni list CG-Međunarodni ugovori“, broj 1/2023) i čl. 15 i 291 Zakona o državnoj upravi („Sl. list CG“ br. . 78/2018, 70/21 and 52/22).
3. Poslovnik o radu IPARD III odbora za nadgledanje sprovođenja Programa razvoja poljoprivrede i ruralnih područja u okviru IPARD III 2021-2027 uređuje način rada, prava i obaveze članova, proces donošenja odluka i druga pitanja od značaja za rad Odbora i može biti i izmijenjen u skladu sa potrebama. Ovakve izmjene potrebno je da unaprijed budu iskomunicirane sa Komisijom.
4. Za potrebe člana 53(1) FFPA, IPARD III odbor će razmatrati rezultate IPARD III programa, posebno postizanje ciljeva postavljenih za različite mjere i napredak u korišćenju finansijskih sredstava izdvojenih za te mjere. S tim u vezi, IPARD Upravljačko telo će obezbijediti da sve relevantne informacije u vezi sa napretkom mjera budu dostupne IPARD III odboru i NIPAC-u.
5. U skladu sa članom 53(6) FFPA, IPARD III odbor će usvojiti svoj poslovnik, koji će biti sastavljen u konsultaciji sa IPARD Upravljačkim tijelom, IPARD agencijom, NIPAC-om i Komisijom. Ova pravila će usvojiti IPARD III odbor na svom prvom sastanku i može ih promijeniti po potrebi. Takve promjene će biti unaprijed iskomunicirane sa Evropskom komisijom.

6. IPARD III odbor za nadgledanje uspostavljen na ovaj način biće odgovoran za izvještavanje, monitoring i evaluaciju sprovođenja IPARD III programa u skladu sa odredbama VI Odjeljka Sektorskog sporazuma.

Definicije

Član 2

U okviru ovog Poslovnika:

- a) Ministarstvo se odnosi na Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede,
- b) Komisija se odnosi na Evropsku komisiju,
- c) Odbor se odnosi na IPARD III odbor za nadgledanje,
- d) Predsjedavajući se odnosi na Predsjedavajućeg IPARD III odbora za nadgledanje,
- e) Program se odnosi na Program razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Crne Gore u okviru IPARD III 2021-2027 (IPARD III program),
- f) Sekretarijat se odnosi na IPARD Upravljačko tijelo, koje ima funkciju stalnog Sekretarijata IPARD III odbora,
- i) NAO se odnosi na Nacionalnog službenika za ovjeravanje,
- j) NIPAC se odnosi na Nacionalnog IPA koordinatora,
- k) Posmatrači se odnose na eksperte iz sektora relevantnih za implementaciju Programa.

Imenovanje i struktura IPARD III odbora

Član 3

1. IPARD III odbor je uspostavljen i njegovi članovi/zamjene su imenovani odlukom Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, od 04. decembra 2023. godine, referenca broj 05-308/23-335/17.
2. Odluka o uspostavljanju Odbora je u Prilogu.
3. IPARD III odbor se sastoji od predstavnika nadležnih državnih organa, tijela i drugih zainteresovanih strana u skladu sa članom 53(7) FFPA.
4. Sledeće nacionalne i teritorijalne (lokalne) vlasti i organi, predstavnici iz oblasti ekonomije, socijalnog, ekološkog, civilnog društva ali i predstavnici akademskih institucija i mreže za ruralni razvoj učestvuju u radu IPARD III odbora:
 - Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
 - Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove
 - Ministarstvo finansija
 - Ministarstvo evropskih poslova
 - Ministarstvo ekonomskog razvoja
 - Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava
 - Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine
 - Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera
 - Ministarstvo energetike i rudarstva
 - Ministarstvo saobraćaja i pomorstva
 - Ministarstvo javne uprave
 - Agencija za zaštitu životne sredine
 - Uprava za statistiku Crne Gore

- Privredna komora Crne Gore
- Zanatska komora Crne Gore
- Inženjerska komora Crne Gore
- NVO Green home
- Fakultet za tehnologiju hrane, bezbjednost hrane i ekologije/ Univerzitet Donja Gorica
- Biotehnički fakultet/ Univerzitet Crne Gore
- Fakultet za turizam i hotelijerstvo - Univerzitet Crne Gore
- Mašinski fakultet - Univerzitet Crne Gore
- Udruženje „Zdravo zrno“
- Zajednica opština Crne Gore
- Savez pčelarskih organizacija Crne Gore
- Nacionalno udruženje vinogradara i vinara Crne Gore
- Udruženje maslinara i proizvođača maslinovog ulja Bar
- Centar za razvoj Agrara, Bijelo Polje
- Kontrolno i sertifikaciono tijelo „Monteorganica“ doo
- Mreža za ruralni razvoj Crne Gore
- Unija stočara sjevera Crne Gore
- Udruženje poljoprivrednih proizvođača voća i povrća „Ratar“
- Regionalna razvojna agencija za Bjelasicu, Komove i Prokletije
- Udruženja seoskih domaćinstava „Turizam na selu“
- Udruženje proizvođača „Domaće voće Pobraće“
- Poljoprivredni klaster Crne Gore
- Udruženje „Marikultura“
- „Udruženje proizvođača pastirmke Crne Gore“
- Savez udruženja privatnih vlasnika šuma

5. Članovi i njihovi zamjenici mogu biti zamijenjeni:
 - a) na njihov zahtjev;
 - b) u slučaju sistematskih kršenja njihovih obaveza;
 - c) u slučaju izrečene kazne za namjerno krivično djelo opšteg karaktera;
 - d) u slučaju neispunjavanja svojih obaveza u periodu dužem od jedne godine;
 - e) u slučaju smrti ili ukoliko su pod krivičnom odgovornošću.
6. Prisustvo predsjedavajućeg ili njenog/njegovog zamjenika je obavezno za rad IPARD III odbora.
7. Svi članovi IPARD III odbora (u slučaju odsustva njihovi zamjenici), uključujući predsjedavajućeg, imaju jedan glas.
8. Predstavnici sledećih institucija imaju status posmatrača:
 - Investiciono-razvojni fond
 - Delegacija Evropske unije u Crnoj Gori
 - Revizorsko tijelo
 - Evropska komisija/Generalni direktorat za poljoprivredu i ruralni razvoj.

Član 4

1. Predstavnici IPARD Upravljačkog tijela, IPARD agencija, NAO i NIPAC učestvovaće u radu IPARD III odbora kao članovi bez prava glasa.
2. Komisija će učestvovati u radu IPARD III odbora, u savjetodavnom svojstvu i bez prava glasa. Predstavnik Komisije može dati usmeni komentar na pitanja koja su pokrenuta tokom rasprave o pitanjima na dnevnom redu. Međutim, zvaničnim se smatraju samo oni izraženi u pisanom obliku.
3. Radni jezik IPARD III odbora je engleski. Simultani prevod od i na nacionalni jezik biće obezbjeđen, kao i prevod dokumenata kada za to bude bilo potrebe.

Sekretarijat IPARD III odbora

Član 5

1. Upravljačko tijelo će pomagati u radu IPARD III odbora i istovremeno ima funkciju stalnog sekretarijata IPARD III odbora.
2. Sekretarijat obavlja sve poslove neophodne za pravilno vođenje rada IPARD III odbora, a posebno:
 - a) prikuplja/razrađuje, prevodi i distribuira elektronski/ili u papirnoj verziji dokumenta i materijale (izvještaje, analize i prijedloge) potrebne za rad IPARD III odbora, koje šalje svim članovima IPARD III odbora;
 - b) organizuje i obavlja pripremu sastanaka IPARD III odbora i pomaže u njegovim aktivnostima;
 - c) pravi nacрте zapisnika sa sjednica IPARD III odbora;
 - d) odgovoran je za čuvanje dokumentacije sa rada sastanaka IPARD III odbora, uključujući izjave i odluke koje su usvojene na sastancima;
 - e) izvršava odluke IPARD III odbora i obezbjeđuje potrebnu razmjenu informacija između zainteresovanih strana;
 - f) obezbjeđuje dovoljno javnosti radu IPARD III odbora;
 - g) obezbjeđuje sve potrebne tehničke i logističke aranžmane, uključujući prevođenje i tumačenje, gdje je to i potrebno, kako bi se omogućilo efektivno učešće u diskusijama na sastancima.
3. Sva korespondencija o aktivnostima IPARD III odbora treba da bude upućena Sekretarijatu IPARD III odbora.

Član 6

Predsjedavajući po svom nahođenju ili na zahtjev članova IPARD III odbora, može, ukoliko je potrebno pozvati predstavnike drugih tijela državne uprave, kao i druge domaće ili strane eksperte da uzmu učešće u postupcima.

Odgovornosti i zadaci IPARD III odbora

Član 7

IPARD III odbor će obavijati zadatke i odgovornosti propisane članom 54. SA i članom 53 (4) FFPA uključujući sljedeće:

- a) Treba da se uvjeri u djelotvornost i kvalitet implementacije Programa u cilju postizanja specifičnih ciljeva.
- b) Podnosi izvještaj IPA monitoring odboru. Ovom odboru posebno obezbjeđuje informacije koje se odnose na:
 - i. napredak postignut u sprovođenju Programa, mjerama ili operacijama; ovo obuhvata postignute rezultate, indikatore finansijske realizacije, operativne zaključke, neke preporuke i druge faktore i utvrđuje se sa ciljem da se poboljša sprovođenje Programa;
 - ii. sve aspekte funkcionisanja sistema, upravljanja i kontrole koje je pokrenulo Revizorsko tijelo, NAO ili NIPAC.
- c) Razmatra rezultate Programa, posebno ostvarenje ciljeva za različite mjere i napredak o korišćenju finansijskih sredstava za te mjere u Programu, predstavljenih u vidu ažuriranih monitoring tabela. U tom smislu, Upravljačko tijelo će osigurati da sve relevantne informacije o napretku mjera budu dostupne Komisiji i NIPAC-u.
- d) Periodično razmatra napredak u postizanju ciljeva, ostvarivanju planiranih outputa i rezultata postavljenih Programom i raspravlja o svim problematičnim pitanjima i aktivnostima. Za ovu svrhu, neophodno je da mu budu obezbijeđene informacije o sledećem:
 - i. informacije o svim sektorima u kojima su se javljale poteškoće,
 - ii. informacije o rezultatima sprovedenih kontrola.
- e) Razmatra i odobrava, gdje je to i odgovarajuće svaki predlog, pripremljen od strane IPARD Upravljačkog tijela Komisiji za izmjenu Programa.
- f) Može, nakon konsultacija sa Upravljačkim tijelom i IPARD agencijom, predložiti Upravljačkom tijelu da podnese Komisiji, uz primjerak za NIPAK i NAO, izmjene i dopune ili komentare na IPARD III program, kako bi se obezbijedilo postizanje ciljeva Programa i poboljšala efikasnost pružene podrške.
- g) IPARD III odbor razmatra i odobrava godišnje i završne izvještaje o implementaciji prije njihovog slanja NIPAK-u za podnošenje Komisiji, uz primjerak za NAO i Revizorsko tijelo.
- h) Razmatra i odobrava godišnji plan evaluacije Programa.
- i) IPARD III odbor će biti obaviješten o glavnim zaključcima godišnjeg izvještaja o reviziji i rezultatima kontrola preduzetih od strane IPARD Agencije, kao i praćenje ovih kontrola.
- j) IPARD III odbor razmatra i odobrava Plan vidljivosti i komunikacionih aktivnosti iz člana 32 SA, kao i sve dalje dopune Plana.
- k) IPARD III odbor konsultovaće se u vezi sa aktivnostima za tehničku pomoć. Svake godine razmatra i odobrava indikativni akcioni plan za sprovođenje aktivnosti tehničke pomoći, uključujući i indikativne iznose za svrhu informisanja.
- l) Kada je propisano Programam ili SA da je neophodno da se mišljenje o bilo kojem pitanju, IPARD III odbor treba tako i da postupi.
- m) Sve konačne verzije dokumenata o sastancima IPARD III odbora biće dostupne javnosti.

Rad IPARD III odbora

Član 8

1. Sastanke IPARD III odbora saziva Predsjedavajući. Oni se održavaju na lokaciji koju predloži Predsjedavajući. IPARD III odbor se sastaje najmanje 2 puta godišnje.
2. Predsjedavajući može, po sopstvenoj inicijativi ili na inicijativu 1/3 članova ili na inicijativu Komisije, sazivati *ad hoc* sastanke.

Član 9

1. Predsjedavajući treba da odredi datum za svaki sastanak i predloži Agendu.
2. Sekretarijat šalje pozivnice zajedno sa predloženom Agendom uključujući prpratna dokumenta elektronski ili u štampanoj verziji, najkasnije 10 radnih dana prije sastanka članovima IPARD III odbora. Sva dokumenta koja se šalju Komisiji moraju biti na engleskom jeziku.
3. Odluke o tačkama Agende uključene manje od 10 dana prije održavanja sastanka mogu biti uzete u obzir jedino ukoliko postoji konsensus u okviru IPARD III odbora.
4. Ukoliko dokumenta nijesu poslata na vrijeme, članovi IPARD III odbora mogu zahtijevati odlaganje donošenja odluke na narednoj sjednici, ili da onda bude podnijeta u pisanoj proceduri.
5. Agenda treba da napravi razliku između predloženih pitanja, na koja IPARD III odbor treba da da mišljenje/saglasnost i drugih pitanja koja se IPARD III odboru dostavljaju radi informisanja ili jednostavno razmijene mišljenja.
6. Ukoliko neko od članova želi da doda nešto u Agendu, on/ona treba da podnese zahtjev, u pisanoj formi. Takav zahtjev sa pratećom dokumentacijom treba dostaviti najmanje pet dana prije održavanja sastanka.
7. Agenda treba da bude usvojena na početku sastanka.
8. Ukoliko većina članova IPARD III odbora odluči, može odložiti donošenje odluke za neku od tačaka dnevnog reda za sledeći sastanak, ili da IPARD III odboru bude podnijeta u pisanoj proceduri.

Član 10

1. Članovi bi trebalo da analiziraju dokumenta prije sastanka IPARD III odbora u pogledu razvijanja njihovog stava. U ovom radu, članovi mogu koristiti tehničke stručnjake i konsultovati dokumenta unutar ili izvan svoje organizacije, po potrebi.
2. Sve odluke i druga dokumenta usvojena od strane IPARD III odbora treba da budu pripremljena od strane Sekretarijata, kao i potpisana i podnijeta od strane Predsjedavajućeg.
3. Sve odluke, prezentacije i finalni zapisnik IPARD III odbora biće dostupni za javnost, npr. na sajtu/portalu IPARD Upravljačkog tijela.

Učešće na sastancima IPARD III odbora

Član 11

1. Predsjedavajući predsjedava sastancima IPARD III odbora. U slučaju njegove/njene odsutnosti mijenja ga zamjenik.
2. Odlaganje sastanaka, plan rada za sledeći sastanak i druge detalje vezane za rad na sastanku treba da odredi Predsjedavajući.
3. Članovi IPARD III odbora na sastancima djeluju lično (sa pravom glasa). U slučaju njene/njegove odsutnosti izabrani zamjenici treba da prisustvuju sastancima. U svakom slučaju, primjenjuju se odredbe stava 3 Člana 3(3).
4. Sve promjene o članovima IPARD III odbora ili njihovim zamjenicima, u skladu sa prvim članom 3(1), treba da budu upućene Sekretarijatu IPARD III odbora najkasnije 10 radnih dana prije održavanja sastanka.
5. IPARD III odbor razmatra odsustvo članova i njihovih zamjenika i može predložiti mjere organima koji su ih i imenovali, uzimajući u obzir osnovne principe na kojima je IPARD III odbor uspostavljen.

Odlučivanje / Glasanje

Član 12

1. Odluke u okviru IPARD III odbora mogu biti donijete ako je najmanje 2/3 članova prisutno (uključujući Predsjedavajućeg i zamjenike).
2. Odluke IPARD III odbora treba da budu postignute konsensusom. Ukoliko se oko neke odluke ne može postići konsensus, ona će biti upućena na radnu grupu koja će se uspostaviti kako bi se to pitanje riješilo. IPARD III odbor treba da bude informisan o ishodu razmatranja, nakon čega će po drugi put pokušati da dostignu konsensus.
3. Kada IPARD III odbor ne može postignuti konsensus, treba pratiti proceduru glasanja. Odluka je donešena ukoliko $\frac{3}{4}$ prisutnih članova (ili njihovih zamjenika) glasa u korist usvajanja odluke. Svaki član IPARD III odbora koji izražava oprečno mišljenje o nekom pitanju, ima mogućnost da njegovo mišljenje bude u Zapisniku sa sastanka.

Član 13

1. U slučaju hitnih pitanja, ili pitanja koja ne opravdavaju sazivanje IPARD III odbora, Predsjedavajući može podnijeti predlog članovima IPARD III odbora za odobrenje pismene procedure. Predsjedavajući podnosi nacrt odluke svim članovima IPARD III odbora, uz eksplanatorni memorandum. Članovi IPARD III odbora mogu izraziti mišljenje o tom nacrtu odluke u okviru 10 radnih dana od dana prijema istog.
2. Prijedlog je usvojen u skladu sa odredbama člana 12. Kada se pismena procedura završi Predsjedavajući treba da obavijesti sve članove IPARD III odbora o rezultatu, uključujući komentare članova IPARD III odbora.
3. Svako odbijanje da daju saglasnost mora biti obrazloženo. Odbijeni prijedlog u pismenoj proceduri mora biti raspravljen na sledećem sastanku.

Pomoćna tijela

Član 14

1. Predsjedavajući uspostavlja radne grupe kako bi se riješila neka specifična pitanja.
2. Ove radne grupe mogu činiti kako članovi IPARD III odbora, tako i eksperti za pojedine oblasti izabrani od strane IPARD III odbora.
3. Na osnovu rezultata sopstvenog rada, radne grupe podnose prijedloge i preporuke IPARD III odboru.

Evidencija sastanaka

Član 15

1. Zapisnik se sačinjava nakon svakog sastanka IPARD III odbora.
2. Zapisnik priprema Sekretarijat ili osoba koju Predsjedavajući odredi.
3. Zapisnik sadrži Agendu sastanka, listu učesnika, rezime sa svim intervencijama, rezultate glasanja, odluke koje su usvojene i napravljene preporuke od strane IPARD III odbora.
4. Zapisnik sa sastanka šalje se svim članovima IPARD III odbora na komentare u okviru od 15 radnih dana nakon sastanka. Članovi IPARD III odbora u roku od 10 radnih dana od dana prijema dokumenata treba da pošalju svoje komentare, zapažanja, razmatranja.
5. Nacrt zapisnika, uključujući komentare članova IPARD III odbora, podnosi se Komisiji na komentare najkasnije 5 radnih dana nakon isteka roka komentarisanja za članove IPARD III odbora.
6. Jedan primjerak Zapisnika čuva se u arhivi Upravljačkog tijela. Finalni nacrt Zapisnika potpisuje Predsjedavajući i šalje se svim članovima IPARD III odbora ne kasnije od 45 radnih dana nakon održavanja sastanka.
7. O zapisniku se raspravlja, odlučuje i usvaja na početku sledećeg sastanka.

Praćenje odluka IPARD III odbora

Član 16

1. Predsjedavajući prati sprovođenje odluka IPARD III odbora i preuzima odgovarajuće mjere, kad god je to potrebno, kako bi se osiguralo njihovo sprovođenje između sastanaka Odbora.
2. Predsjedavajući može tražiti izvještaje o ispunjavanju odluka IPARD III odbora od odgovarajućih institucija. Predsjedavajući na sledećem sastanku IPARD III odbora predstavlja kratki izvještaj o aktivnostima za praćenje odluka.
3. Izvještaji treba da budu pripremljeni u skladu sa planom rada i vremenskim planom odobrenim od strane IPARD III odbora.

Kodeks ponašanja

Član 17

1. Svaki član IPARD III odbora i njihovi predstavnici treba da potpiše izjavu o nepristrasnosti i kodeksu ponašanja.
2. Kodeks ponašanja obuhvata sledeće principe:

- članovi IPARD III odbora ne mogu se angažovati za pružanje usluga savjetovanja pravnih ili fizičkih lica, niti da zavise od osoba koje mogu uticati na njihovu nepristrasnost/objektivnost u izvršavanju dužnosti kao članova IPARD III odbora, i ne smiju koristiti svoje članstvo kako bi zadobili privilegije ili dobiti za sebe ili druge;
 - članovi IPARD III odbora ne smiju koristiti svoje članstvo kako bi dobili, utičući kroz odluke na zakonodavstvo, benefite za sebe ili druge.
3. Ukoliko član IPARD III odbora krši principe nepristrasnosti, Predsjedavajući kroz Sekretarijat šalje pismeno upozorenje ovom članu. U slučaju da se kršenje nastavi, Sekretarijat šalje pismeni zahtjev Predsjedavajućem određene institucije da imenuju drugu osobu kao člana IPARD III odbora u okviru 20 radnih dana.

Član 18

Ovaj Poslovnik stupa na snagu danom usvajanja od strane IPARD III odbora.

Predsjedavajući:

Andrijana Rakočević